



## SÜNDINUD UUED VALLAKODANIKUD

Mia Mirell Berkmann

Lisett Lige

Elora Marie Long

Õnnitleme vanemaid!

## Vabariigi Presidendi teenetemärgi pälvis kolm hiidlast

Vabariigi president Alar Karis tänas ning tunnustas sel aastal teenetemärgiga 151 inimest. Teiste seas said tunnustuse osaliseks ajaloolane Helgi Põllo, kellele president omistas Valgetähe IV klassi teenetemärgi, ettevõtja Tiit Randmaa pälvis Valgetähe V klassi teenetemärgi ning politseinik Lydia Minajeva Kotkaristi hõberisti.

Valgetähe V klassi teenetemärgi pälvinud põline hiidlane, ettevõtja ja Tiit Randmaa on pärit Kärblast, õppinud Kärbla Keskkoolis, Tallinna Pedagoogilises Instituudis ning Suuremõisa Ametikoolis.

Peale ülikooli lõpetamist töötas Tiit Saku ja Vasalemma koolides ja Tallinna Ülikoolis. 1993. aastal lõi ta ettevõtte Tiit-Reisid OÜ, millel tähtsus eelmisel sügisel 30 tegutsemisaastat. Tiidu ettevõtte tegutseb nii Tallinnas kui Kärblas ja Tiit ise kolis püsivalt Hiiumaale tagasi 2012. aastal.

Tiit Randmaa ütles Hiiumaa Teatajale, et uudis teenetemärgist tuli talle suure üllatusena. „Esmalt kui Lääne Elu ajakirjaniku käest seda esimesena kuulsin, arvasin küll, et tegu on naljaga. Nüüd mil uudisest on mõnda aega möödas ja on olnud aega sellele mõelda, peab tõdema, et on hea tunne küll, kui Sinu tööd ja tegemisi märgatakse,“ tõdes Randmaa.

Kotkaristi hõberistiga pärjatud Hiiumaa legendaarset patrullpolitseinikku Lydia Minajevat teavad mitte ainult kõik hiidlased, vaid ta on tuntud terves Eestis.

Hiiu Lehele antud intervjuus ütles Lydia või Liida, nagu teda paremini teatakse: „Selline ehmatuse nüüd“. Ta ei julgegi kohe öelda, mida tunneb või mitte. Esimese asjana ütles ta kolleegidele, et see on tunnustus nende kõikide tööle.

Ettepaneku Liidale teenetemärgi andmiseks esitaski Kärbla politseijaoskonna nimel just Kärbla politseijaoskonna juht Moonika Raudsepp, kes oli ise 12 aastat Liida paariline.

Korraldajajana töötab Liida juba aastast 1986. 2021. aastal pälvis ta politsei teenistusristi 30-aastase laimatu teenistuse eest.

Huvitava kokkusattumisenähtuseks on teenetemärgi kavalerid Lydia ja Tiit klassikaaslased.

Valgetähe IV klassi teenetemärgi pälvis SA Hiiumaa Muuseumid teadusdirektor Helgi Põllo. Helgi on ajaloolane, Hiiumaa ajaloo ja omakultuuri uurija. Ta on sündinud Hiiumaal ning lõpetanud Tartu Ülikooli ajaloo eriala. Põllo on Hiiumaa kultuuri- ja turismielu edendaja, giid, lugude looja ja tunnustatud kõneleja. Ta on üks MTÜ Hiiumaa Teabekapitali liikmetest, mille eestvedamisel ilmus 2015. aastal koguteos „Hiiumaa. Loodus. Aeg. Inimene“.

Helgi Põllo on pälvinud ka Hiiu maakonna teenetemärgi, kodanikupäeva aumärgi, rahvakultuuri aastapreemia, pärandihoidja ja aasta parima muuseumitöötaja tiitli. Ta on Hiiumaa kultuuripärl, Hiiumaa Sõprade Seltsi ja Kõrgessaare valla preemia laureaat. 2016. aastal sai Põllo parvlaeva Leiger ristiemaks.

Helgi Põllo ütles Hiiumaa Teatajale, et muidugi oli teenetemärgi üle üllatunud, ta ei osanud sellist asja küll kahtlustada.

Helgi kuulis uudist esimesena parasjagu välismaal viibinud kaugel sugulaselt. „Vaidlesin ikka kaua vastu väites, et ilmselt vaadati valesti. Selline keerulise ringiga teadasaamine,“ nentis Põllo. Ta lisas, et iga tunnustamine teeb loomulikult rõõmu



Helgi Põllo. Foto: Raigo Pajula, Vabariigi Presidendi Kantsleil



Lydia Minajeva. Foto: Raigo Pajula, Vabariigi Presidendi Kantsleil



Tiit Randmaa. Foto: Erakogu

ning hiidlase tunnustamine annab ka Hiiumaa tervikuna midagi, sest meie saart tuuakse esile, sellest räägitakse, tuntakse huvi.

Helgi Põllo rääkis Hiiumaa Teatajale, et tegutseb veel mõnda aega muuseumis ja seal on iga päev huvitav. „Mitmed muud plaanid on ka. Käsil on rahvariideraamatu kirjutamine, mis võtab suure osa vabast ajast. Ja kui kellelgi on sel teemal infot jagada või vanu esemeid ja fotosid näidata, olen rõõmuga valmis neid üle vaatama,“ julgustab Põllo hiidlasti.

TRIINU RAJASALU

## Hiiumaa teenetemärgi said Aili Kibuspuu, Tõnu Otsason ja Helle Nittim

23. veebruaril toimus Käina huvi- ja kultuurikeskuses Eesti Vabariigi 106. sünnipäevale pühendatud kontsert-aktus „Kirjad Eestile“. Kontsert oli Käina Huvi- ja Kultuurikeskuse huvikooli õpilaste ja täiskasvanute kingitus Eestile.

Hiiumaa Vallavolikogu esimees Anu Pielberg ja Hiiumaa vallavanem Hergo Tasuja andsid aktusel üle Hiiumaa valla teenetemärgid. Teenetemärgid said Aili Kibuspuu, Tõnu Otsason ja Helle Nittim.

Aili Kibuspuu on terve oma elu mõelnud teiste peale ja abistanud väetimaid kogukonna liikmeid. Avalikkusele on teada see, et ta aastakümneid laenutas tasuta abivajajatele ratastoole, karkusid ja keppe. Ta on aidanud vaeseid ja puuetega inimesi, viies neile enda tehtud toitu. Ta on panustanud inimestesse aega, armastust ja raha.

Tõnu Otsason on olnud maaelu arendaja, kelle elu ja tegevus on olnud vastavalt ajaloo poolt antud võimalustele selgelt suunatud

Hiiumaa heaks. Ta on olnud Rahu Eest kolhoosi esimees, 1990-1994 Pühalepa vallavanem ja volikogu esimees, juhataja Hiiumaa arenduskeskuses Leiger, Lõpe küla kultuuri- ja dendropargi rajamise ja külaselts Sakas eestvedaja ning on siiani aktiivne igapäevaelus kaasalööja.

Helle Nittim on Hiiumaaga seotud aastast 1967, mil ta tuli Suuremõisa õpetajaks. Alates taasiseseisvumise ajast on ta pühendanud enast Pühalepa koguduse tööle, olles koguduse organist, koorijuht ja Pühalepa kiriku giid. Igal aastal on ta olnud abiks Pühalepa muusikafestivali korraldamisel. Ta on olnud Suuremõisa piirkonna muusikaedendaja, naiskoor Anna asutaja aastal 1992 ja kauaaegne dirigent. Esinemas on käidud pea igas Eestimaa paigas, lisaks Soomes, Rootsis, Saksamaal ja Peterburis Jaani kirikus. Tema poolt pikkade aastate jooksul tehtud töö Pühalepa koguduse ja kogu Hiiumaa kultuuri heaks on märkimisväärne.



Helle Nittim. Fotod: Laur Meldorf



Tõnu Otsason.



Aili Kibuspuu.





# Vallavalitsuse istungitelt

○ Otsustati tunnistada riigihankes „Sotsiaaltranspordi vahendite kasutusrent Hiiumaa Sotsiaalkeskusele“ edukaks Hansarent OÜ pakkumus, milles sotsiaaltranspordi vahendite ühe kuu kasutusrendi maksumus ilma käibemaksuta on 2249,89 eurot.

○ Otsustati Hiiumaa Vallavalitsusel sõlmida leping osaühinguga Arhitektuuribüroo Studio Paralleel Kärklasse Hiiumaa sotsiaalkeskuse Pargi 3 kinnistule ehitatava 10 korteriga eluhoone eskiisprojekti koostamiseks maksumusega 8200 eurot ilma käibemaksuta.

○ Otsustati Hiiumaa Vallavalitsusel sõlmida leping osaühinguga Ehitusagentuur Käina huvi- ja kultuurikeskuse rekonstrueerimise 3. etapi ehitushanke korraldamise ja ehitustööde aegse tellija esindaja teenuse osutamiseks hooneosades A-B, C ja D-E. Lepingu maksumus ilma käibemaksuta on 19 232 eurot.

○ Otsustati vabaajakeskusel Tuuletorn sõlmida leping vabaajakeskus Tuuletorn *bowling'* u-saali pehme mööbli ostmiseks ettevõttega AJ Tooted AS. Lepingu maksumus ilma käibemaksuta on 7918.20 eurot.

○ Otsustati maksta vastavalt Hiiumaa huviharidusregistri andmetele ning esitatud taotlustele huvihariduse ja huvitegevuse riikliku täiendava toetuse reaal erahuvikoolide ja -spordiklubide toetuse esimene osa: mittetulundusühingule Tantsumajakas 4923 eurot, mittetulundusühingule Hiiu Hüljes 3490 eurot, mittetulundusühingule Hiiumaa Laskespordi Klubi 1531 eurot, mittetulundusühingule Hiiumaa Haridusselts 930 eurot, mittetulundusühingule Hiiumaa Tenniseklubi 3797 eurot, Laste Teaduskool MTÜ-le 1851 eurot.

○ Otsustati eraldada tegevustoe-tust täies mahus järgmistele vabaühendustele: Hiiumaa Kino 2000 eurot, Tantsumajakas 2000 eurot, Hiiumaa Vabatahtlik Merepääste

Selts 2000 eurot, Hiiumaa Käsitööselts 2000 eurot, Hiiumaa loovisikute vabaühendus HiKu 1000 eurot. Eraldada tegevustoe-tust osaliselt järgmistele vabaühendustele: Hiiumaa Kogukonnateenused 200 eurot, Tuulte Tee 800 eurot, Kärkla Nukuteater 1000 eurot, Vabadusvõitlejate ja Represseeritute Hiiumaa Ühing 300 eurot, Kassari Haridusselts 750 eurot, EMSI 1500 eurot, Haridusselts EDU 750 eurot, Pühalepa Lustilised 500 eurot, Hiiumaa Muinsuskaitse Selts 1000 eurot, Kärkla eakad 350 eurot, Sõruotsa Külaselts 350 eurot, Civitan Klubi Hiiumaa 350 eurot, Putkaste Külaselts 350 eurot, Halulaev 500 eurot, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Pühalepa Laurentsiuse Kogudus 500 eurot; Hiiumaa EELK Diakooniakeskus 500 eurot, Kõpu piirkonna arendusselts Valguskiir 500 eurot, Hiiumaa Pillisõprade Selts 650 eurot, Emmaste Kooli Selts 1000 eurot, Sõle Segajad 1000 eurot, Naist-laid 350 eurot, Emmaste Puhkpilli-orkester 400 eurot, DagenTwist 450 eurot, Tobiasse Selts 450 eurot, Hiiumaa koduta loomade turvakodu 1500 eurot; Hiiumaa Vanatehnika 150 eurot, Ühendus Kodukant Hiiumaa 935 eurot, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Käina Martini Kogudus 500 eurot, Vananaistesuvi 865 eurot, Kaseke 350 eurot, Jausa Küla Selts 350 eurot, Loode- Hiiumaa Külade Selts 1500 eurot. Mitte eraldada toetust järgmistele vabaühendustele: Hiiu Maakonna Tuletõrje-ühing, Ealon, Hiiumaa Ratsasportidikeskus, Hiiumaa Poistekoor, Hiiu Purjelaeva Selts, klubi Pühalepa Vanamehed, Baabad.

○ Anda otsustuskorras OÜ Elelevi kasutusse Lubjaahju tänav T1 kinnisasjast (katastritunnus 37101:003:0071) ca 4 m<sup>2</sup> suurune osa elektrisõidukite laadimisjaama paigaldamiseks ja opereerimiseks tähtajaga viis aastat.

○ Otsustati võõrandada elektroonilise enampakkumise korras Hiiumaa vallas Kärkla linnas asuv Tor-mi 2a kinnistu ja määrata alghinnaks 20 000 eurot.

○ Otsustati eraldada omaosalusfondist Loode-Hiiumaa Külade Selt-sile 620 eurot ja eraldada omaosalusfondist 13 664 eurot, suunates vahendid Hiiumaa Sotsiaalkeskuse tegevusalale.

○ Otsustati nimetada Sadama Üürimaja OÜ Hiiumaa valla osaniku-õiguste teostajaks Hergo Tasuja.

○ Otsustati korraldada Hiiumaa vallas Kärkla linnas aadressil Uus tn 4/3 asuva Teabemaja hoone esimesel korrusel asuvate mitteeluruumide, üldpinnaga 261 m<sup>2</sup>, kasutusse andmiseks eelläbirääkimistega pakkumine.

○ Otsustati tunnustada Hiiu maakonna arengule oluliselt kaasa aidanud pikaajalise silmapaistva tegevuse ja isikliku eeskuju eest Hiiu-maa teenetemärgiga: Aili Kibuspuu – teenetemärk nr 38, Tõnu Otsason – teenetemärk nr 39, Helle Nittim – teenetemärk nr 40.

○ Otsustati tunnustada füüsilisi ja juriidilisi isikuid silmapaistvate teenete eest valla arengus Hiiumaa valla tänukirjaga: Sven Nuutmann, Karin Poola, Tõnis Laanemäe, Kaja Paulus, Elna Pähn, Kalli Sein, Milvi Vanatoa, MTÜ Tobiasse Selts, MTÜ Tikato, Maigi Taelma, Raili Kaibald, Olav Ellermäe.

○ Otsustati vabastada Niels-Peter Rattiste Kõrgessaare osavallavanema ametikohalt alates 01.03.2024.

○ Otsustati nimetada Liili Eller Kõrgessaare osavallavanemaks alates 01.03.2024 Hiiumaa Vallavalitsuse volituste ajaks.

○ Kinnitati Pühalepa Raamatukogu töötajate koosseis: direktor 1,0, raamatukoguhoidja 1,0 ja koristaja 0,25.

○ Otsustati kinnitada Sõru Muuseumi nõukogu koosseis järgmiselt:

Kauri Kiivramees, Merje Kikas, Evelin Lehtsaar, Kaie Pranno, Tiit Reha.

○ Otsustati moodustada mittetulundusliku tegevuse projektitoetuste komisjon koosseisus: Hiiumaa Vallavalitsuse esindaja, komisjoni esimees Omar Jõpiselg, Hiiumaa Vallavalitsuse esindaja Liili Eller, Hiiumaa Vallavalitsuse esindaja Tiina Viisut; Hiiumaa Vallavolikogu kultuuri- ja spordikomisjoni esindaja Tuuli Tammila, sihtasutuse Hiiumaa Arenduskeskus esindaja Kaja Sõrmus, valdkonna asjatundja Ermo Mäeots, valdkonna asjatundja Verno Soosalu.

○ Otsustati moodustada Hiiumaa Vallavalitsuse juurde alatine sotsiaalkomisjon koosseisus: Liisi Mäeumbae (komisjoni esimees), Pille Näksi, Kairi Priit, Anni Üksik, Liia Rull, Heli Tuisk, Urme Soonvald, Pille Alevi, Liis Sinilaid.

○ Kinnitati 2024. aasta puuetega inimeste huvikaitse toetusvooru üldtingimused.

○ Otsustati sulgeda Hiiumaa valla territooriumil Pühalepa, Käina, Emmaste ja Kõrgessaare osavalla kohalikud maanteed liiklemiseks üle 3,5 tonni teljekoormusega raskeveokitele alates 01.03.2024 kuni 30.04.2024.

○ Seati isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks Kärkla linnas asuvale Hiiumaa valla omandis olevale Rahu tänava kinnisasjale, isikliku kasutusõiguse esemeks on tehnovõrk – 0,4 kV pingega elektrimaakaabelliin ja -jaotuskilp.

○ Seati isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks Kukka külas asuvale Hiiumaa valla omandis olevale Kukkakivi tee kinnisasjale, Isikliku kasutusõiguse esemeks on tehnovõrk - 0,4 kV pingega elektrimaakaabelliin.

○ Seati isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks Kärkla linnas asuvale Hiiumaa valla omandis olevatele Põllu tänav, Rehemäe tänav ja

Pae põik kinnisasjadele, isikliku kasutusõiguse esemeks on tehnovõrk – 0,4 kV pingega elektrimaakaabelliin.

○ Otsustati määrata Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Kärkla linnas asuva Pikk tn 2c katastriüksuse (katastritunnus 37101:003:0036) sihtotstarbeks elamumaa 100%.

○ Anti nõusolek Hiiumaa vallas Palukülas Panneli kinnisasja jagamiseks ja määrati uued lähiaadressid ja sihtotstarbed: lähiaadress Panneli, sihtotstarve maatulundusmaa 100% ja lähiaadress Mägist, sihtotstarve maatulundusmaa 100%.

○ Anti nõusolek Hiiumaa vallas Hiessaare külas Hiieõe kinnisasja jagamiseks ja määrati uued lähiaadressid ja sihtotstarbed: lähiaadress Hiieõe, sihtotstarve elamumaa 100%, lähiaadress Hiieaasa, sihtotstarve maatulundusmaa 100%.

○ Anti nõusolek Hiiumaa vallas Vilivalla külas Lepakopli kinnisasja jagamiseks ja määrati uued lähiaadressid ja sihtotstarbed: lähiaadress Lepakopli, sihtotstarve maatulundusmaa 100% ja lähiaadress Kopli-metsa, sihtotstarve maatulundusmaa 100%.

○ Otsustati määrata Hiiu maakonnas, Hiiumaa vallas, Kukka külas asuva Peetri katastriüksuse (katastritunnus 63901:001:2503) uueks lähiaadressiks Saare.

○ Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Jausa külas asuvale Orhidee katastriüksusele (17501:001:0237) garaaži püstitamiseks.

○ Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Lauka külas Käina tee 32 maaüksusele (katastritunnusega 39201:004:0388) mänguväljaku rajamiseks.

○ Otsustati vabastada korraldatud jäätmeveoga liitumisest kaks jäätmevaldajat.

## Ühtne Hiiumaa vald

Koalitsioonilepingus seisab: „Tegutseme põhimõttel, et Hiiumaa ei ole ääremaa ning Hiiumaal ei ole ääremaad. Jätkame osavaldadega. Samas võtame eesmärgiks tõhustada valla juhtimist, kasvatada valdkondlikku kompetentsi ja muuta otsustusprotsesse tõhusamaks.“

Selleks, et eesmärk saavutada ning teha seda võimalikult mõistlikul moel, tellisime eelmisel aastal juhtimisaudiiti, mille raames eksperdid analüüsisid Hiiumaa juhtimismudelit ning tegid ettepanekuid parendusteks ja arendusteks. Osa soovitatud muudatustest viidi ellu suhteliselt kiiresti, kuna teised on nõudnud rohkem arutamist ja kokku leppimist.

Tänaoleks oleme kokku leppinud valla juhtimissüsteemi muudatuste lõpule

viimises käesoleva aasta jooksul. Lühidalt tähendab see seda, et me jätkame osavaldadega, aga muutuste läbi oleme senisest enam üks ja ühine vald. Ehk et senise kuue ametiasutuse asemel jääb üks – Hiiumaa Vallavalitsus, samas kui osavalla valitsused lõpetavad tegevuse. Küll aga säilivad osavallad, mille sisu on pakkuda inimestele võimalikult kodulähedast teenust, olgu siis haridus-, sotsiaal- või kultuuri-valdkonnas ning tagada eri piirkondade hääle kostumine.

Eesmärk on, et ümberkorraldused muudaks vallavalitsuse organisatsiooni sisemiselt tõhusamaks, samas kui kodanik ei tohiks muudatusi märgata. Täpselt nii nagu toimus ühele eelarvele üle minnes 2023. aastal. Kui seni oli meil kuus erinevat eelarvet – üldvalit-

sus ja osavallad – siis teist aastat üks ja ühine. See annab parema võrdluspildi, samas ei ole midagi seetõttu tegemata jäänud või halvemaks muutunud.

Osavalla üks ülesanne on arendustegevus, mis koondub nüüd ühte üksusesse. Tööprotsesse on võimalik nii säilitada, et kõik piirkonnad on kaetud, ent efekt tekib ühise meeskonnana toimetamisest Hiiumaa asja ajades.

Valla hallatavate asutuse osas näeme, et just see on see, mis toetab osavalla süsteemi ja on oluline, et kõik piirkonnad võiks oma näo säilitada. Kavas ei ole asutusi sulgeda või hoogsalt ühendama hakata. Peame jätkuvalt oluliseks, et noortel oleks võimalik omandada kvaliteetset kodulähedast haridust. Et sotsiaalteenused ja sotsiaaltöötaja tugi oleks võimalikult lähedal.

Et raamatukogu ja vaba aja keskus või kultuurikeskus kannaks edasi Hiiumaa kultuuri, aga hoiaks sealjuures iga piirkonna eripärasid.

Oluline on, et ühiselt Hiiumaa asja ajades ajaksime samaaegselt ka erinevate Hiiumaa piirkondade asja. Nii nagu me ei soovi, et Hiiumaa oleks ääremaa, ei taha, et selle sees oleks ääremaad.

Käegakatsutav ja mõõdetav asi on investeringud. Et igas saare otsas igal aastal midagi korrustataks või juurde rajataks või et igas saare otsas igal aastal teekatet uuendataks, saame jätkata väike- ja teeinvesteeringute piirkondliku jaotusega.

Kohaliku hääle kandja rolli soovime senisest enam anda osavallakogudele. Ühtlasi senisest täpsemalt paika

panna, mis on osavallakogu otsustusõigus, mis asjade puhul on vajalik osavallakogu kooskõlastus ja millal avaldatakse arvamust (mis ei ole siduv), kuna täna osavalla põhimäärus seda täpselt välja ei too. Selleks et osavallakogu peegeldaks võimalikult laia hulga inimeste seisukohti, on tehtud üks lahti ja kutsutud kõiki küla- ja asumiseltse enda esindajat osavallakogusse nimetama.

Kevadperioodil saab olema palju arutelusid. Samas ongi oluline, et põhimõttelised muudatused oleks läbi räägitud ning seotud osapooled kaasatud.

**HERGO TASUJA**  
vallavanem



# Kärdla lennuliinil uus vedaja

Alates 1. märtsist teenindab Tallinn-Kärdla lennuliini uus lennuvedaja – OÜ NyxAir. NyxAir on Eesti lennuvedaja, kes on Kuresaare liini teenindanud 2020. aasta detsembrist. Pealinna lendab 33-kohaline SAAB 340 ja õhusõit kestab ikka 30 minutit, nagu varemgi. Ka väljumisajad ja pileti hinnad on samad. Uuendusena saab käsi-pagasiga reisija reisile registreerida ka veebilehel, valides ekraani ülaosas *ONLINE CHECK-IN*. See võimalus on nii Kärdlast kui ka Tallinnast väljuvatele lendudele 24 tundi enne lennu plaanikohast väljumist. Selisel juhul ei pea lennujaama *check-in* leti minema, piisab elektrooniliselt vormistatud pardakaardi esitamisest turvakontrollis. NB! Lennule võta kindlasti kaasa isikut tõendav document.

- HEA TEADA:**
- Pileteid saab osta OÜ NyxAir veebilehelt [www.flynynx.com](http://www.flynynx.com). Klienditoe tel 634 7236 ja e-post [support@nynx.ee](mailto:support@nynx.ee).
  - Pileteid müüb ka Kärdla lennujaama kassa, tel 463 1381 ning Tallinna lennujaama terminalis asuv Estairi kassa.
  - Tavapilet maksab 25 eurot.
  - *Check-in* lõpeb Kärdlas 20 minutit ja Tallinnas 30 minutit enne väljalendu.
  - Sujuvaks reisile vormistamiseks on mõistlik autoga tulijail Kärdla lennujaamas olla vähemalt 45 minutit enne lennuki väljumist.
  - Hommikusele lennule saab maakonna-

liini bussiga nii Emmaste, Käina kui ka Kõpu ja Heltermaa suunal. Täpsemalt valla lehel <https://vald.hiiumaa.ee/lennuk>.

- Lennujaama buss väljub Kärdla bussijaamast endistel kellaaegadel – 50 minutit enne lennu väljumist Kärdla lennujaamast ja liigub Keskväljak-Padu-Linnumäe-Lennujaam.
- Klienditoe numbrile 634 7236 helistades tasub olla kannatlik – esmalt annab ingliskeelne teavitustead, et kõne suunatakse teenindajale, ja siis saab suhelda eestikeelse klienditoeiga.
- Ilma tõttu reisi tühistamisel on reisijal õigus raha tagasi saada või nihutada see tulevikus toimuvale reisile. Lennuveajal ei ole kohustust reisijat bussiga sihtkoha toimetada.
- Kui reis lükatakse edasi nt ilma tõttu ja uued väljumisajad enam ei sobi, on reisijal võimalus lennust loobuda ja pileti-raha tagasi saada.

Hiiumaa lennunduse uus lehekülj suure lennukiga algas aasta tagasi OÜ Diamond Sky tulekuga. 28. jaanuaril 2023 alustas Tal-



Foto: Merilin Must

linn-Kärdla lennuliinil senise 19-kohalise Jetstreami asemel suurem lennuk, SAAB 340A. Uus, 33 istekohaga lennukitüüp töö kaasa ka mitmeid rekordeid. Kui 2016. aastal olime rõõmsad, kui reisijate arv paaril suvekuul jõudis esmakordselt üle 1000, siis möödunud aasta juulis ja augustis ületas see juba järgmist künnist, olles vastavalt 2336 ja 2099. Selle aasta jaanuarikuu 881 reisijat on samuti selle sajandi tippnumber. Diamond Sky tegi 649,5 lendu ja viis sihtkoha 17 503 reisijat.

Õhulisel lennuelamusil!

**PIRET SEDRIK**  
Ühistranspordi spetsialist

Lennuplaan:

|             | Väljub TLL | Saabub KDL | Väljub KDL | Saabub TLL | Liini number | Käigus | Väljub Kärdla bussijaamast | Saabub Kärdla lennujaama | Väljub Kärdla lennujaamast | Saabub Kärdla bussijaama |
|-------------|------------|------------|------------|------------|--------------|--------|----------------------------|--------------------------|----------------------------|--------------------------|
| E-R hommik  | 7:30       | 8:00       | 8:30       | 9:00       | 6241         | E-R    | 7:40                       | 7:48                     | 8:10                       | 8:18                     |
| E-R, P õhtu | 17:00      | 17:30      | 18:00      | 18:30      | 6242         | E-R, P | 17:10                      | 17:18                    | 17:40                      | 17:48                    |
| L hommik    | 9:15       | 9:45       | 10:15      | 10:45      | 6243         | L      | 9:25                       | 9:33                     | 9:55                       | 10:03                    |

Lennujaama bussi sõiduplaan:

## Sotsiaaltransporditeenus Hiiumaa vallas

Sotsiaaltransporditeenus on mõeldud puudega või eakale inimestele, kellel on puude või muul terviselikel põhjustel takistid isikliku või ühissõiduki kasutamise.

Teenuse eesmärk on võimaldada erivajadusega inimesel käia ennekoike tööl ja koolis ning kasutada avalikke teenuseid.

Avalike teenuste hulka kuuluvad näiteks haridusteenused, arsti, postkontori või pangakontori külastamine, sotsiaaltöötaja või päevakeskuse külastamine.

**Teenuse taotlemine:**

Esmakordselt transporti tellides tuleb esmalt ühendust võtta sotsiaaltöö spetsialistiga, kes teostab abivajaduse hindamise. Edaspidi tuleb taotlus teenuse kasutamiseks esitada teenuse osutajale maakonna piires vähemalt 3 tööpäeva, väljaspool maakonda vähemalt 7 tööpäeva ette. Taotluses tuleb ära märkida sõidu kuupäev,

kellaaeg ning marsruut.

Tasuta teenust on õigus saada:

- puudega lapsel ja tema saatjal;
- raske või sügava nägemis- või liikumispuudega isikul ja tema saatjal;
- riiklikul erihoolekandeteenusel olev isikul;
- erandjuhul muul abivajaval isikul.

**Soodustingimustel teenust on õigus saada:**

- eakal, kes ei saa kasutada ühistransporti või kellel puudub võimalus kasutada isiklikku transporti;
- puudega isikul;
- erandjuhul muul abivajaval isikul.

**Kui palju teenus maksab?**

Hiiumaa valla piires:

- sõit kogupikkusega alla 10 kilomeetrit 3 eurot/kord;
- sõit kogupikkusega 10-50 kilomeetrit

5 eurot/kord;

- sõit kogupikkusega rohkem kui 50 kilomeetrit 10 eurot/kord.

**Väljaspool Hiiumaa valda:**

Iga reisija tasub 0,15 eurot/km, mis sisaldab reisija piletit praamisõidul, välja arvatud sõidusuunal Hiiumaa-Tallinn või Tallinn-Hiiumaa, kus iga teenusesaaja tasub reisi eest 15 eurot, mis sisaldab reisija piletit praamisõidul.

Sotsiaaltransporditeenusele suunatud isikud saavad edaspidi sotsiaaltranspordi tellimiseks pöörduda otse teenuse osutaja Hiiumaa Sotsiaalkeskuse poole telefonil 5430 0801 või e-posti aadressil [info@sotsiaalkeskus.ee](mailto:info@sotsiaalkeskus.ee)

**PILLE NÄKSI**  
Sotsiaaltöö juhtivspetsialist

## Puuetega inimeste huvikaitse 2024 Hiiumaa toetusvoor

Hiiumaa Vallavalitsus kuulutab välja toetusvoor „Puuetega inimeste huvikaitse 2024 Hiiumaal“.

Taotlejaks võivad olla Eesti Vabariigis registreeritud mittetulundusühingud ja sihtasutused, kelle liikmeks ei ole või kelle asutajaks ei ole riik või kohaliku omavalitsuse üksus.

Toetusvoorul käigus jagatakse 17 000 eurot, mille eraldas Hiiumaa Vallavalitsusele SA Eesti Puuetega Inimeste Fond, eesmärgiga rahastada organisatsioone, kes oma tegevusega seisavad Hiiumaa puuetega inimeste õiguste eest või korraldavad sellesisulisi tegevusi.

Taotluse eesmärk peab olema seotud puuetega inimeste ja nende lähedaste hu-

vide kaitse ja esindatusega Hiiumaal.

Toetatakse taotluseid, mis:

- edendavad kohalikke ja piirkondlikke algatusi puuetega inimeste huvide kaitsmisel;
- suurendavad puuetega inimeste huvide kaitse teemasse panustavate ühenduste vahelist koostööd (sh edendavad võrgustikupõhist koostööd);
- aitavad kaasa puuetega inimeste huvide kaitsmisega tegelevate organisatsioonide võimekuse tõstmisele Hiiumaal;
- tõstavad kogukonna teadlikkust puuetega inimestest ja nende õigustest;
- aitavad kaasa puuetega inimeste ja nende perede jõustamisele;

- aitavad kaasa puuetega inimeste kaasatuse ja kaasamise suurendamisele ühiskonnas sealhulgas otsustusprotsessides läbi ühistegevuste ja avalikkuse teavitamise.

Toetuse piirsumma on 7000 eurot ja projekti omafinantseering peab olema vähemalt viis protsenti projekti kogumaksuse.

Toetusvoorul abikõlbulik periood on 1. maist 31. detsembrini 2024.

Taotluste esitamise tähtaeg on 28. märts 2024. Taotluse saab esitada aadressile [valitsus@hiiumaa.ee](mailto:valitsus@hiiumaa.ee) või tuua paber kandjal vallamajja või osavallamajja.

Lisainfo ja kontakt: Kairi Priit, kairi.priit@hiiumaa.ee

## LEADER toetusvoorude info

Seoses eelmisest perioodist tagasi tulnud vahenditega ja 26.02.24 Hiidlaste Koostöökogu MTÜ üldkoosoleku otsusega, lükkub edasi varem välja kuulutatud meede 1 – ettevõtluse arendamine ja meede 2 – kogukondade arendamine, taotlusvoor, uued kuupäevad on 20.05.2024 kuni 31.05.2024.

Lisaks avame vanadest vahenditest taotlusvoor 29.03.2024 kuni 8.04.2024.

2024. aasta vana rakenduskava taotlusvoor 29.03.2024 kl 10 kuni 8.04.2024 kl 16.

Projektide elluviimise ja kuldokumentide esitamise hili-seim tähtaeg on 30.06.2025.

**Meede 1 – ettevõtete areng**  
Meetme maht 55 000 eurot.  
Toetuse määr 60%.  
Toetuse taotlemise vahemik: min 5000 € – max 20 000 €.

**Meede 6 – COVID-19 taastekava (kriisideks valmistumise meede)**  
Meetme maht 12 391,42 eurot.  
Toetuse määr 60%.  
Toetuse taotlemise vahemik

min 1000 € – max 7000 €.

**2024. aasta uue rakenduskava taotlusvoor 20.05.24 kl 10 - 31.05.24 kl 16**

Projekti elluviimise ja kuldokumentide esitamise hili-seim tähtaeg on 30.06.2025.

**Meede 1 - ettevõtluse arendamine**  
Meetme maht 300 000 eurot.  
Toetuse määr 60%.  
Toetuse taotlemise vahemik min 5000 € – max 200 000 €.

**Meede 2 - kogukondade arendamine**  
Meetme maht 225 000 eurot.  
Toetuse määr 90%/60%.  
Toetuse taotlemise vahemik min 3000 € – max 100 000 €.

Rohkem infot ja registree-rumene konsultatsiooniks: <https://kogu.hiiumaa.ee/>

**TAAVI LIIVANDI**  
Hiidlaste Koostöökogu

## Hiiumaa ja Tallinna bussihenduses on lähiajal mitmeid muudatusi

**Alates 4. aprillist alustab LuxExpress Estonia uue kaugliiniga Tallinn-Käina-Kärdla**, mis väljub Kärdla bussijaamast kl 7.30, Käinast 7.53 ja jõuab Tallinnasse 11.45. Tallinna bussijaamast väljub liin kl 16.50 ja jõuab Kärdlasse kl 21. Buss sõidab Hiiumaal nii tulles kui ka minnes läbi Käina. Liinil on mandril mitmeid peatuseid, kus senised kiirliinid ei peatu.

**LuxExpress pikendas alates veebruarist liini 227 Tallinn-Haapsalu kuni Rohukülani.** Buss väljub Tallinnast iga päev kl 13.30 ja sellega tekkis võimalus jõuda Rohukülalt kl 16 väljuvale laevale. Sama bussiga saavad Heltermaalt kell 14.30 väljuvalt laevalt tulijaid Haapsallu.

Hiiumaal seni põhiliselt kaugliine teenindanud GoBus on seetõttu liine ümber korraldamas. Seni on Hiiumaal liine ja nende tasuvust vaadatud tervikuna – Kärdla suuna liinid toetasid täituvuse ja tasuvuse mõttes kehvemaid Käina-Emmaste suuna liine. Nüüd tuleb vedajal majanduslikel põhjustel osa Käina suuna kaugliine sulgeda. Sellega seoses on vald üle vaadanud maakonnaliinide sõiduplaanid, et Käina-Emmaste-Nurste suunal jääksid liikumisvõimalused varasemaga samaväärseks.

Liinil 292 on väikesed kellaajalised muudatused, viies peatustest väljumiste ajad tegelikkusega kokku.

**Senise sõiduplaani ja teekonnaga jäävad alles:**

- igapäevane liin 292 Tallinn-Kärdla-Tallinn, mis väljub Kärdlast 7.45 ja 16.45 ning Tallinnast 8.00 ja 16.55;
- pühapäevane liin 295 Tallinn-Luidja, mis on kaugliini pikendus Luidjani, väljudes Kärdlast 12.10 ja Luidjalt 15.50.

**Muudatused ASI GoBus liinidel**

- Liin 287 Tallinn-Nurste-Tallinn jääb sõitma suviti 01.06-31.08. See-ga aprillis-mais ei ole käigus.
- Suletakse liinid:
  - alates 05.04.2024 liin 704 Öngu-Käina;
  - alates 01.06.2024 liin 703 Kärdla-Käina-Tallinn ja liin 708 Käina-Tallinn-Käina.

**Bussiinfo**

- Hiiumaa valla koduleht [www.vald.hiiumaa.ee/bussiliiklus](http://www.vald.hiiumaa.ee/bussiliiklus).
- Reisiplaneerija [peatus.ee](http://peatus.ee).
- Kärdla bussijaam Sadama tn 13, tel 463 1188 tööpäeviti kl 8-17.
- Maakonnaliinid – Hansa Bussiliinide Hiiumaa infotelefon, sh nõudeliinide tellimine ja operatiivinfo tel 5855 8338 (E-R kl 6-19 ja L, P kl 9-15).

**Kaugliinid:**

- GoBus infoliin 640 4000, 24 t, aastaringsed kaugliinid Tallinnasse.
- LuxExpressi infoliin 680 0909, E-R kl 7-18, L ja P kl 8.30-18.00.
- Internetist kaugliini pileтите ostmine <https://kaugliinid.pilet.ee/>.
- Rohuküla-Haapsalu tasulise nõudeliini tellimine eelmise päeva õhtul kl 18ks tel 612 0063.
- Saaremaa bussiliikluse dispetšer (bussid Triigi sadamast) tel 631 0262 või 529 5603.

HIIMUMAA VALLAVALITSUS



## TEADE

Ühendus Kodukant Hiiumaa laiendatud üldkoosolek toimub 5. aprillil 2024 algusega kell 16:00 Kuri koolimajas.

Traditsioonilisele üldkoosoleku päevakorrale eelneb Kaidi Holmi (MTÜ Juhatuses Kompetentsikeskus) koolitus MTÜde hingeelu teemal. Tuletame meelde ja räägime, milline peab olema üks korralik MTÜ põhikiri, millised on liikmete ja juhatuse kohustused ja õigused, kuidas kokku kutsuda ja läbi viia üldkoosolekut jne.

Ootame osalema Ühendus Kodukant liikmeid, aga samuti kõiki Hiiumaa vabatahtluse esindajaid, kes tunnevad, et oleks hea värskendada ja saada uusi teadmisi oma MTÜ toimimisest.

Lisainfo ja registreerimine – Heli Üksik, telefon 5691 2640 või hiiumaakodukant@gmail.com.

## Vestlusõhtu: ettevõtte asutamise ja arendamise võlud-valud

Tänapäeval on võimalik tänu digitaalsetele lahendustele uus ettevõtte asutada kasvõi keset ööd ja vaid loetud minutitega. Seejuures paljud ettevõtjad naljatlemisi kurdavad, et ettevõtte asutamisel on kõikidest etappidest kõige keerulisem ettevõttele nime valimine...

Aga ettevõtte asutamine pole mitte alati nii kerge olnud – aastakümnete eest võis ettevõtte asutamise protsess võtta nädalaid, asutamiseks tuli käia hulga paberitega notari juures ning vastupidiselt tänapäeval levinud meetodile sisse maksta mitme kuupalga suurune põhikapital reaalses rahas.

Ühises vestlusringis vaatame Hiiumaal aastakümneid tegutsenud ettevõtjatega ajas tagasi ning kuulame meenutusi (loe: seiklusi) ja mõtteid nii omaaegsetest ettevõtte loomisest kui ka käigus hoidmisest.

### Vestlusringis osalevad:

- Tiit Randmaa, Tiit Reisid OÜ;
- Lembit Vainumäe, LeVa AS;
- Tiit Asumets, ASDALE LD;
- Agu Kohari, pikaajaline Hiiumaa Tarbijate Ühistu juhataja.

Vestlust juhib Hiiumaa Ettevõtjate Liidu liige Arno Kuusk.

Üritus toimub 4. aprillil kell 18:00 Sampanjabaaris jarestos Kork.

Osavõtuks on vajalik eelregistreerimine: <https://forms.office.com/e/KJVuHdyRHQ>.

Nii ürituse eel kui jooksul on võimalik saata valdkonnaga seotud küsimusi e-posti aadressile vestlus@hiiumaa.live.

Hiiumaa Arenduskeskus ja Hiiumaa Ettevõtjate Liit lükkasid 2022 aasta alguses käima ettevõtluse vestlusõhtud, et tuua fookusesse kodusaare majanduskeskkonda ja siin tegutsevad ettevõtjad.

Lisainfo: Angela Koit, tel 504 1337, [angela.koit@hiiumaa.ee](mailto:angela.koit@hiiumaa.ee)

## KRIISIVALMIDUSE KOOLITUS HIIUMAAL

Hea Hiiumaa küla ja/või kogukonna eestvedaja, aktiivne kodanik!

Kas sinu küla või kogukond on kriisi(de)ks valmis? Milline on Hiiumaa vallas kriisi tegutsemismudel? Küla/kogukonna kriisiplaan – mis see on ning kas ja kellele seda vaja on?

Küla liikumise Kodukant algatusel toimuvad maakondades kohutused kolme osapoole vahel – kogukondade esindajad, Päästeamet ja kohalik omavalitsus.

Kodukant Hiiumaa eestvedamisel toimub Hiiumaa elanikkonnakaitse kohtumine 4. aprillil 2024. a kell 16.00 Orjaku külamajas. Kogunemine ja kohvilaud algab kell 15.30.

### Kohtumise kava:

- Tere ja sissejuhatus – Kodukant Hiiumaa.
  - Eesti Külaliikumine Kodukant 2024 kriisitegevuste ülevaade ja koostöövõimalused – Tanel Talve Külaliikumine Kodukant juhatuse liige.
  - Päästeameti tegevused kogukondade suunal, elanikkonna projektide rahastusvõimalused – Tarmo Voltein Päästeameti ennetusbüroo juhataja.
  - Ülevaade piirkonna kutselistest ja vabatahtlikest komandodest – päästevõimekused, valmisolek, elanikkonnakaitse-alased tegevused, toimepidevus, komandopealiku rolli ja koostöö kogukondadega – Hannes Aasma, Hiiu-Läänemaa päästepiirkonna juhataja.
  - Ülevaade maakonna turvalisuse nõukogu kogukondade suunalisest tegevusest 2024 – Piret Sedrik ühistranspordi ja kriisivalmiduse spetsialist.
  - Omavalitsuse lühiülevaade kriisivalmidusest – Hergo Tasuja, vallavanem.
  - Kokkuvõttev arutelu – Tanel Talve.
- Info ja registreerimine Heli Üksik, tel 5691 2640 või hiiumaakodukant@gmail.com.

Olete väga oodatud kaasa mõtlema ja rääkima, et meie elu Hiiumaal oleks jätkuvalt turvaline ning oleksime erinevateks kriisideks hästi ette valmistunud!

# Algas aasta õpetaja konkursile kandidaatide esitamine

7. märtsist kuni 10. aprillini on kõigil võimalus esitada oma lemmik õpetaja, koolijuht, õppejõud või haridustegu aasta õpetaja konkursile. Laureaadid kuulutatakse välja 5. oktoobril Jõhvi kontserdimajas toimuval aasta õpetaja galal.

Haridus- ja teadusminister Kristina Kallase sõnul on aasta õpetaja konkurss üks võimalus, kuidas tänada Eesti haridustöötajaid ja aidata kaasa ameti väärtustamisele. „Kõigil on võimalus anda teada just neist õpetajatest, koolijuhtidest või tugispetsialistidest, kes on teistele eeskujuks ja väärivad esile tõstmist. Igal aastal on tuhatkond haridusvaldkonda panustajat, keda üles seatakse, ning on põhjust rõõmustamiseks – see näitab, et meil on palju mitmekülgseid ja säravaid haridustöötajaid,“ sõnas minister ja lisas, et tegutseb selle nimel, et õpetajate murekohad töökoormuse, karjäärimudeli ja palgaga leiaks lahenduse ning õpetajate järelkasv jätkuks.

Aasta õpetaja konkursile saab kandidaate esitada Haridus- ja Teadusministeeriumi veebilehel <http://www.hm.ee/gala> kuni 10. aprillini.

Aasta õpetaja konkursile esitatud kandi-



daat peab vastama õpetaja kvalifikatsiooni nõuetele, mis tähendab magistriskraadi ja vastavat kutset ning eesti keele valdamist keelseaduses toodud nõuetest lähtuvalt.

Pärast aasta õpetaja kandidaatide esitamist konkursile alustavad parimate haridustöötajate väljaselgitamiseks tööd piirkondlikud komisjonid ja kõrghariduse komisjon. Pärast komisjonidelt saadud otsuseid koguneb riiklike hariduspreemiade komisjon, kus tehakse lõppvalik riiklikule ta-

sandile esitatud kandidaatide seast. Komisjoni kuuluvad haridusega seotud organisatsioonide esindajad ning varasematel aastatel tunnustatud haridustöötajad.

Konkursi parimatele määrab Vabariigi Valitsus riikliku aastapremia suuruses 10 000 eurot ning elutööpreemia suuruses 65 000 eurot. Väiksema rahalise preemia pälvivad ka kategooriate nominendid.

Auhinnad antakse üle rahvusvahelisel õpetajate päeval, 5. oktoobril Jõhvi kontserdimajas juba 12. korda toimuval aasta õpetaja galal „Eestimaa õpib ja tänab“. Tunnustus-sündmuse eestvedajateks on Haridus- ja Teadusministeerium ning Eesti Haridustöötajate Liit ja seda kannab üle Eesti Televisioon.

Märka ja esita tunnustust vääriv kandidaat järgmistes kategooriates:

- aasta lasteaiaõpetaja;
- aasta klassiõpetaja;
- aasta klassijuhataja;
- aasta põhikooli aineõpetaja;
- aasta gümnaasiumiõpetaja;
- aasta kutseõpetaja;
- aasta tugispetsialist;
- aasta huvialaõpetaja;
- aasta õppejõud;
- aasta õppeasutuse juht;
- aasta haridustegu.

## KOOLITUSED LASTEVANEMATELE

Lapsevanema roll võib olla vahest keeruline ja väljakutseid pakkuv. Et olla oma lapsele parim tugi ja eeskuju, on kasulik omada teadmisi ja oskusi, mis mõjutab kõige enam lapse heaolu ja tema käitumist.

Perekoolitusühing Sina ja Mina on toonud Eestisse ning pakkunud tänaseks juba üle 20 aasta Gordoni perekooli suhtluse treeningut lastevanematele. Koolitusel on rõhk heade suhete loomisel ja hoidmisel perekonnas. Peamised teemad on suhtlemise ja probleemide lahendamise oskused, ilma süüdistuse ja karistusega. Koolitusel õpitakse viise, kuidas last kuulata ning end kuulama panna ning leida probleemidele kõigile sobivaid lahendusi. Vanemad saavad oskused, kuidas mõista ja vastata lapse vajadustele ning luua vastastikkülv hoolivad suhted.

Lisaks Gordoni perekoolile katsetatakse

se sellel aastal projekti käigus loodud perepsühholoogia kursust, mis annab ülevaate peresüsteemist ning lapsevanemaks kasvamisest. Juttu tuleb pere arengu etappidest, piiridest ja muistest, mis põlvest põlve edasi kanduvad. Hea uudis on, et saades teadlikuks põhjustest, on igaühel võimalik peresüsteemi muuta.

Seega kutsun lapsevanemaid osalema perepsühholoogia koolitusel, mis koosneb kahest kohtumisest, mis toimuvad 22. ja 29. aprillil kell 17-20 Kärkla kooli ruumides.

Sügisel alustab Hiiumaal Gordoni perekool. Grupi suurus on 16 osalejat ning kohtumisi kokku 8. Koolitus sobib kõigile, kes soovivad häid peresuhteid ja olla osavad konfliktide lahendamisel.

Gordoni perekooli kohta saad lähemalt lugeda <http://www.sinamina.ee/gordoni-perekool>.

Koolitusel omandatavad oskused on universaalsed ning toimivad ka teistes suhetes.

Huvi korral registreeri ennast kursustele Hiiumaa valla kodulehel. Lisainfo: projekt@sinamina.ee ja tel 5330 9105.

### TIINA TÕEMETS

Gordoni perekooli koolitaja  
Perekoolitusühingu Sina ja Mina projektijuht

Koolitused toimuvad MTÜ Perekoolitusühing Sina ja Mina eestvedamisel ja Hiiumaa Vallavalitsuse toetusel projekti „Pereja lastesõbralikke väärtusi toetavad ning tasakaalukamad vanemad“ raames, mida rahastab Sotsiaalministeerium.

## HIIUMAA TÖÖ- JA KARJÄÄRIPÄEV

28. MÄRTS 2024

KÄRDLA KULTUURIKESKUS

Mõttled karjäärimuutusele või soovid saada rohkem infot õppimise, ettevõtluse või töövõimaluste kohta. Oled koolinoor, lapsevanem või pensionär - tule ja saa osa Hiiumaa töö- ja karjääripäevast, mis on sündinud ühistööna Hiiumaa Arenduskeskuse, Hiiumaa Ametikooli, Hiidlaste Koostöökogu ja Töötukassa Hiiumaa osakonna poolt.

### KOHAL ON:

- ➔ Tööandjad - tööpakkumistega
- ➔ Töötukassa, Arenduskeskus ja Koostöökogu - nõu ja jõuga
- ➔ Maksu- ja Tolliamet, Tööinspeksioon - vajaliku infoga
- ➔ Kutsekoolid meilt ja mujalt - parimate oskustega
- ➔ Ettevõttelikud noored - uute toodetega
- ➔ Arno - mikrofoniaga

### LISAINFO:

[hiiumaarenduskeskus.ee](http://hiiumaarenduskeskus.ee)  
Ülle Mänd, [ylle.mand@tootukassa.ee](mailto:ylle.mand@tootukassa.ee)  
Angela Koit, [angela.koit@hiiumaa.ee](mailto:angela.koit@hiiumaa.ee)  
Taavi Liivandi, [taavi.liivandi@kogu.hiiumaa.ee](mailto:taavi.liivandi@kogu.hiiumaa.ee)  
Jane Üksik, [jane@hak.edu.ee](mailto:jane@hak.edu.ee)

### SUUR SAAL

14.00-18.00 Tööandjad on kohal kogu päeva!  
14.00-14.30 Tööandjate tutvustus  
14.30-15.15 Aruteluring - Ettevõtlusega alustamine  
Paneelis osalevad Hiiumaa Arenduskeskus, Hiidlaste Koostöökogu, Töötukassa, ettevõtjad.  
15.30-16.30 Noorte häkatoni ettekanded ja kokkuvõtted  
16.30-17.15 Aruteluring - Elamisvõimaluste hetkesis ja tulevik  
Paneelis osalevad Omar Jõpise, Hiiumaa vald; Kulvo Pendra, Hiiumaa Ettevõtjate Liit; Kaie Nappir, Hiiumaa kinnisvaramaakler; Margo Laul, Kõrgessaare üürimaja arendaja.

### KINOSAAL

16.00-17.00 Lisasissetuleku võimalused - tööampsud, puhkuseasendus, ettevõtluskonto, Goworkabit.com.  
17.00-17.45 Elukestev õpe - võimalused hiidlastele (Hiiumaa Ametikool, Töötukassa, Hiiumaa Arenduskeskus)

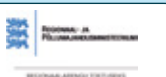
### SAMMASSAAL

14.00-18.00 Esindatud on Hiiumaa Ametikool, Kuressaare Ametikool, Haapsalu Kutsehariduskeskus, Tallinna Tööstushariduskeskus ja Eesti Merekool. Huvilistele viiakse läbi ka töötubasid!  
14.00-18.00 Avatud on kohvik

### ÕPPEKLASS

14.00-16.00 Töötuba „Kuidas olla töövestlusel edukas?“  
16.00 Karjäärinõustamine  
17.00 Karjäärinõustamine  
Töötuppa või individuaalsele karjäärinõustamisele registreerimine: [pille-riin.persidskaja@tootukassa.ee](mailto:pille-riin.persidskaja@tootukassa.ee)

\*Ürituse programmis võib ette tulla muudatusi





# Uuskasutuskeskus tuleb 29. märtsil kasutus- kõlblike asjade kogumisringile Hiiumaale

Uuskasutuskeskus tuleb märtsi lõpus taas Hiiumaale ja teeb kogumisringi, et anda liigseks muutunud korralikele asjadele uus võimalus. Keskuse kaubik teeb 29.03 peatused 11.45–12.00 Suuremõisas, 12.30–13.00 Käinas, 13.30–14.30 Kärddlas ja 15.30–16.00 Paladel.

Uuskasutuskeskuse kaubikusse saab ära tuua puhtad ja terved kodutarbed, sisustus-esemed, nõud ja köögitarvikud, mänguasjad ja uuema aja raamatud, riided, jalatsid, kotid ja muud aksessuaarid, spordi- ja hobitarbed, väiksema kodutehnika. Uuskasutuskeskus ei võta vastu turvatoole ja -hülle ning kinesioteleereid. Kogumisringi ajal palub keskus mitte tuua ka mööblit ega toataimi, et need pikast sõidust tagasi mandrile kahjustada ei saaks.

Kõik Uuskasutuskeskusele annetatud asjad kõigepealt sorteeritakse ja siis suunatakse uuele ringile kaupluste kaudu. Mõned esemed võivad jõuda ka e-poodi, tänu millele on Uuskasutuskeskusesse jõud-

### ANNA UELE RINGILE



#### 29.03 Uuskasutuskeskuse kogumisring Hiiumaal

**11.45–12.00 Suuremõisa** Coop parklas  
**12.30–13.00 Käina** Rannu Pubi parklas  
**13.30–14.30 Kärddla** Selveri juures  
**15.30–16.00 Palade** lasteaia juures

Aitäh, et annad  
asjale uue elu!

uuskasutus.ee

nud asjad kättesaadavad Eestimaa igas nurgas. Uuskasutuskeskus toetab koostöös partneritega vajaduspõhiselt abivajajaid, näiteks igakuiselt suurperesid, lisaks loomade varjupaiku, naiste tugikeskuseid, pagulasi.

Tänavu 20-aastaseks saava Uuskasutuskeskuse eesmärk on edendada uus- ja taaskasutust ning suunata võimalikult palju korralikke asju uuesti kasutusse. Nii hoolime üheskoos keskkonnast ja säästame maailma niigi nappe ressursse.

# Hiiumaa jäätmejaamas valmib sertifitseeritud kompostmuld

Alates 2020. aastast alustati Hiiumaa jäätmejaamas biolagunevatest jäätmetest komposti tootmistega. Komposti toodetakse eelkõige korraldatud jäätmeveo raames kokku kogutud biolagunevatest köögi- ja sööklajajäätmetest.

Eestis on peale Hiiumaa jäätmejaama veel viis sertifitseeritud kompostmulla tootjat. Iseenesest mõista oleme toodetud komposti koguse poolest nimekirja viimased, tootes aastast mõnikümme tonni kompostmulda. Hiiumaa valis saarel kompostimise, sest jäätmejaamas oli olemas kompostimise nõuetele vastav territoorium ja aastane biojäätmete väike kogus andis julgust kompostimisega algust teha. Lisaks toetab see rohesaare kuvandit. Täna on tekkinud Eestise biogaasi tootmise võimekus, kuhu saaksime ka saarel kokku kogutud biojäätmetega panustada, kuid aga soov oli sertifitseerimise protsess nii öelda lõpuni viia ja jõuda sertifitseeritud tooteni. Täna on see eesmärk saavutatud ja Hiiumaa Jäätmejaam OÜ on saanud oma biojäätmete kompostimise lahenduse sertifitseeritud.

Sertifikaadi saamiseks peab komposti tootmise protsess vastama Keskkonnaministri määrusest nr 7, 13.04.2013 „Biolagunevatest jäätmetest komposti tootmise nõuded“ ja iga toodetud partiist võetakse labori analüüsid. Sertifikaat tootmise protsessile antakse kolmeks aastaks, mille järel tuleb taotlus uuesti esitada. Esimesest partiist võetud proovid vastasid A-klassi komposti nõuetele ning 21.12.2023 väljastas sihtasutus Taaskasutatavate Materjalide Sertifitseerimiskeskus Hiiumaa Jäätmejaam OÜ-le seal valminud kompostile toote sertifikaadi, millega jäätmejaam täidab biolagunevatest jäätmetest komposti tootmisel määruse nõudeid.



Hiiumaa jäätmejaama juhataja Tambet Toomemäe selgitab lühidalt kompostimise protsessi. Jäätmejaamas toimub kompostimine aeroobsel meetodil avatud aunades. Kõige olulisem on komposti valmistades auna temperatuur. Tuleb jälgida, et aunas oleks temperatuur kas kolme päeva jooksul mõõtepunktides vähemalt 65° C või kümne päeva jooksul mõõtepunktides vähemalt 55° C. Temperatuur aunas hakkab tõusma kevadel ilmade soojenemisel, kui bakterite elutegevus intensiivistub. Auna õhutades ja samal ajal sinna tugimaterjali segades võivad temperatuurid küündida 80 kraadini. Kõrge temperatuur hävitab tõvestavad bakterid, kahjurid ning umbrohuseemned. Kuna Hiiumaa jäätmejaamas on biojäätmete kogused väikesed, siis toimub kompostimine kombineeritud kujul, sest samaaegselt võtame auna ka uusi jäätmeid ja temperatuur jälgimine toimub alates kevadel esimesest segamisest kuni sügiseni kui ka välistemperatuurid langevad. Kompostimise perioodil tuleb temperatuuri hoidmiseks auna segada

tugimaterjali (hakkepuu, saepuru, puukoore, praakkompost vms) ja auna aegajalt ümber tõsta või segada.

Igal aastal tõstetakse eelneva aasta kompost eraldi auna ja see sõelutakse. Samuti tuleb valminud kompostiauna aegajalt segada või ümber tõsta ning hiljem sõeluda väiksema. Nüüd on kompost valmis. Kui komposti tootmiseks on materjali palju ja ideaalsed tingimused, saab selle valmis ka kolme kuuga. Jäätmejaamas valmib üks partii alates jäätmete kogumisest kuni viimase sõelumiseni umbes kahe aastaga.

Komposti kasutamisel tuleks silmas pida, et seda ei tohiks otse aiamaale või peenrassse panna, vaid tuleks segada tavalise musta mullaga vahekorras 50:50. Komposti puhul on tegemist siiski väetisega.

Sertifitseeritud kompostmulda saab alates aprillist Hiiumaa jäätmejaamast osta nii kaua kuni seda jätkub. Täpsem info Hiiumaa jäätmejaama juhatajalt Tambet Toomemäelt (tambet.toomemae@hiiumaa.ee; 5347 1741).

# Muudatus ohtlike jäätmete kogumiseringide osas

Võttes arvesse inimeste tagasisidet ja soovides muuta ohtlike jäätmete üleandmine elanikele mugavamaks, muutuvad alates käesoleva aasta aprillist ohtlike jäätmete kogumisringide ajad ning asukohad. Kogumisringid hakkavad toimuma neli korda aastas laupäeviti üle Hiiumaa nii, et ka töönimesel oleks võimalik kodus tekkinud ohtlikud jäätmed kogumisringil üle anda kodukoha lähedal. Auto peatub erinevates kohtades üle Hiiumaa, kokku üle 60 peatuskoha, ühes punktis peatub auto 15 minutit.

Kogumisringil saab üle anda kodust tekkinud ohtlikke jäätmeid (näiteks aegunud ravimid, kodukemikaalid, vanad värvid, õlid, lakid) ning elektroonikajäätmeid (päävalguslambid, luminestsentslambid, kül-

mikud, patareid, akud, suured ja väikesed elektriseadmed, LED-lambid). Esimene kogumisring toimub aprilli lõpus. Täpsem info ohtlike jäätmete kogumisauto peatumiskohtade, kellaegade ja kuupäeva osas jagatakse lähiajal valla kanalites.

**Senist ohtlike jäätmete kogumisringi süsteemi rakendatakse märtsi lõpuni!**

Lisaks kogumisringidele saab kodumajapidamises tekkivaid ohtlikke jäätmeid ja elektroonikajäätmeid üle anda Hiiumaa jäätmejaamas lahtioleku aegadel.

**Hiiumaa Jäätmejaam OÜ lahtiolekuajad**  
Seoses muudatustega ohtlike jäätmete vastuvõtu, on alates aprillist Hiiumaa jäätme-

jaam avatud igal laupäeval kell 10.00-14.00. Kuni märtsi lõpuni kehtivad talveperioodi lahiolekuajad.

**Talveperioodil 1. november – 31. märts**  
**E-R** 09.00-17.00  
**L** (iga kuu esimesel laupäeval) 10.00-14.00  
**Pjariiklikud pühad SULETUD**

**Suveperioodil 1. aprill – 31. oktoober**  
**E-R** 09.00-17.00  
**L** 10.00-14.00  
**Pjariiklikud pühad SULETUD**

Lisainfo:  
Hiiumaa jäätmejaam  
Tel 5347 1741

### HIIUMAA ROHELINE MÄRK SINU TOOTEL VÕI TEENUSEL

- Annab konkurentsieelise ja tõstab esile
- Suurendab usaldust kliendi silmis
- Annab laiemad võimalused turundamiseks
- Näitab kliendile, et hoolid keskkonnast

TÄHTAEG  
15. aprill

Kohalik kvaliteet  
Hiiumaa roheline märk



# Kevadine Hiiumaa roheline märgi taotlemise tähtaeg on 15. aprill

Hiiumaa roheline märk omistatakse Hiiumaal toodetud ja/või hiiumaisest toorainest valmistatud kvaliteetsele tootele või Hiiumaal pakutavale teenusele, mis on saanud jätkusuutliku majandamise tulemusena, väärtustab ning väärib kohalikku loodus- või inimressurssi, traditsioonilisi oskusi ja kohalikku kultuuri. Tule taotle oma tootele või teenusele Hiiumaa rohelist märki! Hiiumaa roheline märgi taotlusi hinnatakse kaks korda aastas. 2024. aastal on taotluste esitamise tähtajad 15. aprill ja 15. oktoober. [www.hiiumaarohemark.ee](http://www.hiiumaarohemark.ee)



# Hiiumaa Mesinike Seltsi TEABEPÄEV

## 30. märtsil kell 12.00 Palade põhikoolis

Alates kell 11.30 toimub vaha vahetus, mille korraldab Metsatuka Mesila OÜ, Andrus Ostrov, tel 5647 3549. Kell 12.00 alustab päeva Kadri Kuusk Hiiumaa Muuseumist. Kell 12.15 algab Heiki Kruusalu loeng, mis hõlmab talvekahjude hindamist mesilas, kevadist laiendamist meetodil „ema üles“. Toimub põhjalik mesindusinventari tutvustamine. Teabepäeva eeldatav lõpetamine kell 17.00. Ootame osalema kõiki mesindust huvitatud inimesi. Andke oma osalemissoovist teada hmsjuhatas@googlegroups.com või telefonil 5647 9752, Katri Kaar.





### Kaitstes aeda, kaitse ennast!

Kasutades taimekaitsevahendeid, kannu prille, kindaid ja maski.

TERVISEAMET

Mürgistustinfo  
**16662**



## MÄRKA OHTU: algav kevadhooaeg toob endaga kaasa mürgistused taimekaitsevahenditest

Erinevad taimekaitsevahendid ning putukate ja näriliste tõrjeks kasutatavad ained toovad igal kevadel kaasa samas suusjärgus mürgistusjuhtumeid kui sügiseti seente söömine.

„Lähenev kevad ja algavad aiatööd meelitavad aina enam inimesi õue. Aiastöödega käivad kaasas ka erinevad taimekaitsevahendid ja väetised, mis võivad aga hooletu käsitsemise korral olla inimesele ohtlikud,“ sõnab Terviseameti Mürgistustea-bekeskuse juht Mare Oder. „On väga oluline, et aeda kahjurit eest kaitsma tõtates ei unustataks ka ennast kaitsta – kindad kätte, mask ette, prillid pähe. Ja kindlasti tasub lugeda kemikaali pakendilt juhendeid selle käsitsemiseks,“ rõhutab Oder.

Mürgistusinfoliinile 16662 tehtud kõnedest ilmneb, et üks kümnest kemikaalimürgistusjuhtumist on tingitud taimekaitse- või putukatõrjevahendi valest kasutamisest. Kokku on sel teemal infoliinile helistatud ligi 1450 korral. Kui enim õnnetusi on põhjustanud putukate ja näriliste tõrjevahendid, siis eelmisel aastal sagesid väetistega seotud juhtumid. Kevad-suvisel hooajal lisanduvad mürgistused taimekaitse- ja umbrohutõrjevahenditega.

Ka Botaanikaia taimekaitse spetsialist Pille Hermann tõdeb, et sageli kasutatakse taimekaitsevahendeid valesti ning ei järgita kasutusjuhiseid.

„Arvestada tuleb näiteks tuule suunaga, mistõttu tasub enne õues kemikaalidega toimetama asumist teavitada teisi koduseid ja naabreid,“ räägib Hermann. „Umbrohu tõrjumiseks mõeldud vahendit kasutades tuleb kõigepealt veenduda, et tegemist ei oleks mitmekordse kangusega kontsentratsiooniga. Samuti tasub enne tõrjevahendi kasutamist mõelda, kas see on ka tegelikult vajalik või on olemas muid alternatiive.“

### Mida kevadhooajal silmas pidada?

- Kui kaitsed aeda, kaitse ka iseenast!
- Enne kemikaali kasutamist tutvu toote kasutusjuhendiga ning järgi seal soovitatut!
- Loe pakendil olevat etiketti! Sealt saad lisainfot, kuidas end konkreetse tõrjevahendi eest kaitsta. Näiteks õunapuid pritsima minnes kannu kindlasti maski, prille ja kindaid. Vajaduse korral tuleb kanda ka spetsiaalset kaitseriietust.
- Hoia tõrjevahendeid lastele kättesaamatus kohas!

### Mida teha, kui kahtlustad mürgistust?

- Taimekaitse- või putukatõrjevahendi sissehingamisest või alla neelamisest põhjustatud mürgistuse esmasteks sümptomiteks on hingamisteede ärritus, iiveldus, oksendamine, kõhuvalu ja kõhulahtisus.
- Mürgistused on ohtlikud just väikelastele, eakatele ning kroonilistele haigetele, kelle organism reageerib kemikaalidele tugevamalt.
- Kemikaalimürgistuse korral loputa esmalt suu veega. Ära aja kannatanut oksendada, vaid anna talle väikeste lonksudena vett, et allaneelatud kemikaali lahjendada. Tee kindlaks toote täpne nimetus ja/või toimeaine ning hinda võimalikku allaneelatud kogust.
- Olukorra ohtlikkuse hindamiseks ning õigete tegevusjuhiste saamiseks helista mürgistusinfonumbrile 16662. Helistamine on anonüümne ning nõuandeliin on avatud ööpäev läbi.

### TRIINU TÄHE

## Veebruari lõpus alustas Hiiumaa Vallavalitsuses ehitusspetsialistina tööd Marianne Kirsi

Marianne on sündinud ja kasvanud Hiiumaal Käinas.

Koolihariduse omandas ta Käina Põhikoolis ning edasi suundus õppima Tallinnasse.

Ta on lõpetanud Tallinna Tehnikakõrgkooli, kus omandas ehitusinseneri eriala ning samuti on ta läbinud samas kõrgkoolis ehitusjuhi baaskoolituse.

Viimased seitse aastat on Marianne töötanud Rootsis, kus töötas konstruktorina.

Uuest ametist loodab Marianne ise palju uut ja huvitavat õppida ning samas andapanuse oma teadmiste ning oskustega Hiiumaa kogukonnale.

Marianne vaba aeg kulub peamiselt lastelastele, reisimisele ning küpsetamisele.



# Ennetuspäev ja inspiratsioonipäev Hiiumaa noortele

2024. aasta märtsikuu algus oli Hiiumaa noortekeskuste jaoks tihe, üheskoos koostööpartneritega toimus 7. märtsil ennetuspäev Hiiumaa koolide 6. klasside õpilastele ning 8. märtsil juba neljandat korda Hiiumaa noorte inspiratsioonipäev ehk #haip2024.

### Ennetuspäeval said noored osa viiest erinevast töötoast:

- Politsei- ja Piirivalveameti Kärkla politseijaoskonna politseinikud viisid läbi enesekaitse töötoa;
- seksuoloog Kristina Birk-Vellemaa rääkis noortele turvalistest ja hoidvatest suhetest;
- nõustaja Svetlana Reinmets keskendus enda töötoas stressile ning võimalikele stressimaanduse tehnikatele;
- ohvriabiõtõtaja Meelis Juhandi töötoas räägiti ohuolukordadest ja abi küsimisest;
- Emmaste Noortekeskuse noorsootöötaja Triinu Paabut tutvustas konfliktide lahendamise meetodeid ning võimalusi.

8. märtsil toimunud Hiiumaa noorte inspiratsioonipäev tõi kokku üle 100 Hiiumaa üldhariduskoolide 7.-8. klasside õpilase ning kümme erinevat töötubade läbiviijat Hiiumaal ning mujalt Eestist.

Inspiratsioonipäeva kandeid ideed pakuda noortele arendavaid ja inspireerivaid töötubasid ning mõtteainet laial valikul teemadel. Iga noor sai endale valida kolm meelepärast töötuba.

### Valikus olid:

- purjetamise töötuba, mille viisid läbi Hiiumaa Spordikooli purjetamistreenerid Margus Saar ja Anni Rätsep ning noor purjetaja Robin Mägi. Töötoas tutvustati noortele purjetamise algõtodesid ning tut-

vust tehti ka erinevate purjekatega;

- JJ-Street tantsulist töötuba juhendasid JJ-Street tantsukooli treenerid ja õpilane. Noored said võimaluse tutvuda erinevate tänavatantsustiilidega ning sam-

- mudki selgeks õppida;
- nõustaja Svetlana Reinmets keskendus enda töötoas stressile ning võimalikele stressimaanduse tehnikatele;

- seksuoloog Kristina Birk-Vellemaa rääkis noortele turvalistest ja hoidvatest suhetest;

- *podcast*’ide ehk taskuhäälingu töötuba viis läbi *podcast*’Mulinad tegija Triinu Paabut. Töötoas tutvustati noortele *podcast*’ide maailma ning edastati esimesed oskused ja soovitusel taskuhäälinguga alustamiseks;

- noorteinfo töötuba viisid läbi Teeviit vabatahtlikud ja HARNØ noorteinfo ekspert Kaie;

- inspiratsioonipäeva muusikalise osa võttis enda kanda Taavo Taelma, kes tutvustas noortele, kuidas päriselt bändi ja muusikat teha;

- põneva projektitöö ja sündmuskorralduse maailma avas MTÜ Changemakers koolitaja ning ERASMUS+ projektide võimalusi tutvustas Emmaste Noortekeskuse noorsootöötaja Kätlin Tammeveski;

- vaimsele tervisele ning tervisliku toitumise ABC-le keskenduva töötoa viis lä-



bi spordientusiastist kirjanik, nõustaja ja mentor Liis Velsker.

Päeva juhtisid Hiiumaa Gümnaasiumi õpilased Remo Lepamaa ja Henri Kanarbik ning olulise koostööpartnerina oli abiks Hiiumaa Spordikeskus. Täname kõiki Hiiumaa koole, kes väärtustavad mitteformaalse ja formaalse õppimise lõimimist ning tajuvad, et õppetöö ei pea toimuma ainult kooliseinte vahel.

### BIRGIT LUKK

Noorsootöö spetsialist

## Kevad kutsub liiklusesse teadliku liikleja

Kevade saabudes on teedele jõudmas üha enam jalgrattureid ja kergliikuritel liikujaid. Enne liiklusesse siirdumist on mõistlik üle vaadata mõned põhitõed.

Kas jalgratas või kergliikur vastab kehtestatud nõuetele? Kergliikur on sõiduk, mis liigub elektrijõul ja see on istekohata ning sina, kes sa liikled kergliikuriga, oled sõidukijuht! Kergliikurid on näiteks elektrilised tõukerattad, rulad, tasakaaluliikurid. Sellise vahendiga tohib sõita ainult ükski ja võimsus võib olla kuni 1 kW ning valmistajakiirus ei tohi olla suurem kui 25 km/h.

Lisaks on oluline, et jalgratas ja kergliikur on tehniliselt korras:

- pidurid on töökorras;
- signaalkell töötab;
- ees on valge ja taga punane ning külgedel kollane, punane või valge helkur või tuli;
- pimedal ajal või halva nähtavuse korral peab sõites ees olema valge ja taga

punane tuli.

Kui sinu sõiduvahend ei vasta nendele nõuetele, siis ei ole lubatud sellega liigelda avalikus liikluses.

Lihtsamalt kokku võttes tohib kergliikuri ja jalgrattaga sõita nii õuealal, kergliiklusteedel kui ka kõnniteel, kuid alati peab arvestama jalakäijate ning teiste liiklejatega. Kui siiski tuleb sõita sõiduteel, siis alati paremas ääres.

Vanemad peavad kindlasti jälgima laste vanusepiiranguid enne, kui lasevad nad jalgratta või kergliikuriga liiklema sõiduteel:

- alla 8-aastased ei tohi sõita sõiduteel (see ei ole see lubatud ka koos täiskasvanuga);
- 8–15-aastane, kellel ei ole jalgratturi juhiluba võib sõiduteel sõita ainult täiskasvanu saatjaga;
- 10–15-aastane jalgratturi juhiloaga noor võib sõiduteel sõita iseseisvalt.

Alla 16-aastaselt juhil on kohustuslik kanda ka

korrektselt kinnitatud jalgrattakiivrit. Väga soovituslik on kiivrit kanda ka täiskasvanul.

Ülekäiguraja juures tuleb vähenda kiirust jalakäija kiiruseni või veel parem on ületa ülekäigurada sõiduvahend käekõrval – siis on tänaval või teel liiklejatel kohustus anda teed.

Jalakäijast peab mööduma piisava külvahega ning jalakäija kiirusega – hea ja arvestav on oma manöövririst teavitada rattat ehk signaalkellaga. Teisi liiklejaid ei tohi unustada ka siis, kui oma sõiduvahendi ära pargime – jäta vähemalt 1,5 meetri laiune käiguriba.

Liiklusesse on oodatud kõik liiklejad – hoolitse vaid oma sõiduvahendi eest, ole teadlik reeglitest, ole tähelepanelik ja kõige olulisem: arvesta teistega!

### KATRE NÕMMERGA

piirkonnapolitseinik

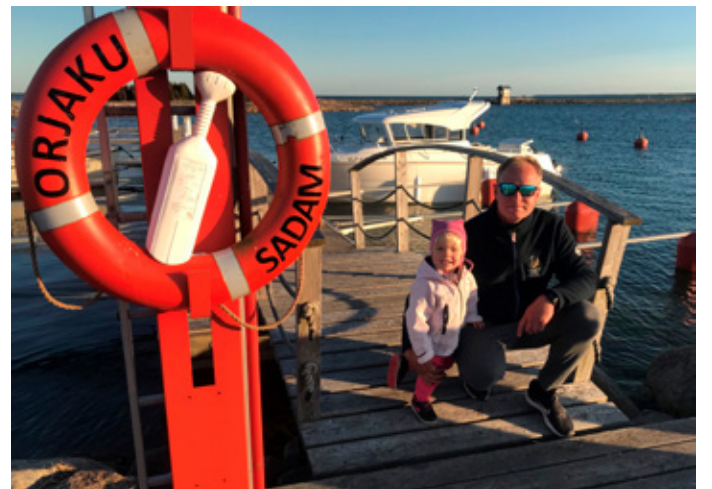
## Märtsis alustas sihtasutuse Hiiumaa Sadamad juhatuse liikmena tööd Romet Keskla

Keskla on sündinud ja kasvanud Kärklas, koolihariduse omandanud Kärklas ja Hiiumaa Ametikoolis.

Romet on läbi ja lõhki mereinimene. Ta on käinud aastaid Ott Epneri purjetamistreennis, olnud Orjaku sadama kapten ning Kärkla sadama madrus. Ta on jahtklubi Dago ja Hiiumaa Vabatahtliku Merepääste seltsi liige. Keskla kuulub 2014. aastast Hiiu Purjelaeva seltsi ning on olnud viimased kolm aastat selle juhatuse liige. Tööalaselt on Keskla varem tegutsenud ehitusvaldkonnas, kuid tema hobi ja vabatahtlik tegevus on pikka aega olnud seotud purjetamise, merepääste ja kalapüügiga.

SA Hiiumaa Sadamad nõukogu kutsus Keskla sadamajuhiks kandideerima peale 15 kandidaadiga konkursi lõppu. Keskla sõnul oli ta pakkumise üle üllatunud, kuid otsustas end proovile panna ja väljakutse vastu võtta.

Keskla ütles Hiiumaa Teatajale, et eks ootused uuele ametile kujunevad ajaga, kuid ootab eelkõige kogemusi meeskonna juhtimis- ja eelarvega majandamisel.







**KUTSUME SIND NAUTLEMA!**

[hiiumaa.ee/restoranide-nadal](https://hiiumaa.ee/restoranide-nadal)



Ida-Punkt kinnistu detailplaneeringu eskiisi avalik väljapanek

Hiiumaa Vallavalitsus korraldab Ida-Punkt kinnistu detailplaneeringu (katastritunnus 39201:001:0166) eskiisi avaliku väljapaneku **21. märts–20. aprill** 2024 tööajal Hiiumaa vallavalitsuses (aadress Keskväljak 5a, Kärkla linn, Hiiumaa vald) ja Hiiumaa valla veebilehel.

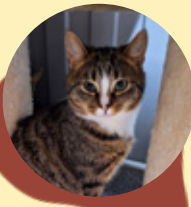
Detailplaneeringuga kavandatakse jagada Ida-Punkt maaüksus neljaks krundiks ja määrata kolmele krundile ehitusõigus elamu ja abihoonete püstitamiseks (krundil 1 üksikela-mu ja kuni 3 abihoonet), määrata arhitektuursed tingimused hoonetele, tehnorajatiste ja -võrkude väljaehitamiseks vajaminevate koridoride asukohad ja vajalikud servituutide alad. Maatulundusmaa krundile planeeringulahendust ette ei nähta ning sellele säilib üldplaneeringujärgne juhtotstarve. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek muuta osaliselt Kõrgessaare valla üldplaneeringut, muutes osaliselt ärimaa juhtotstarvet elamumaaks (kolme krundi osas) ja anda ehitusõigus väiksemale krundile, kui seda on üldplaneeringuga ette nähtud.

Detailplaneeringu eskiisi avalik arutelu toimub **7. mai 2024 kell 15.00** Kõrgessaare osavalla valitsuses (aadress Kõpu tee 8, Kõrgessaare alevik, Hiiumaa vald). Täiendav info Maiken Lu-kas, 51917709, maiken.lukas@hiiumaa.ee

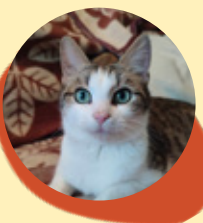
**KODU OOTAVAD KASSID HIIUMAA KODUTA LOOMADE TURVAKODUS**



**MISSY**  
Sünd: 2023  
Sugu: emane (steriliseeritud)  
Tõug: kodukass



**OLLI**  
Sünd: 2023  
Sugu: isane (kastreeritud)  
Tõug: kodukass



**PRIIDIK**  
Sünd: 2023  
Sugu: isane (kastreeritud)  
Tõug: kodukass

Lisainfo: tel 523 6827 või FB-s „Hiiumaa koduta loomade turvakodu“



Eesti Vähiliit ja SA Viljandi Haigla

**KUTSUVAÐ RINNAVÄHI SOELUURINGULE**

25.-26. MÄRTSIL  
HIIUMAA HAIGLA JUURDE

27.-28. MÄRTSIL  
KÄINA TUULETORNI ELAMUSKESKUSE JUURDE

**MAMMOGRAAFIABUSSI**

**OOTAME SIND HIIUMAA!**



**PALUME UURINGULE ETTE REGISTREERIDA E-R 8-16 600 3155**

1950  
1954  
1956  
1958  
1960  
1962  
1964  
1966  
1968  
1970  
1974

TEADE

Kuulmisrehabilitatsioonikeskus võtab vastu kliente 22.03.2024 Käina osavalla majas, aadressil Hiiu mnt 28 (sotsiaalosakond). Eelnevalt registreerida tel 5349 0389, Heli või kirjutada heli.tuisk@hiiumaa.ee



**HIIUMAA AMETIKOOL**  
[www.hak.edu.ee](http://www.hak.edu.ee)

**VÄIKELAEVAJUHI KOOLITUS**

Aeg ja maht: R-L, 19.-20. ja 26.-27.04; 3.-4. ja 10.05.2024  
Lisandub 2 praktikapäeva, kursuse maht 72 ak tundi.  
Koht: Suuremõisa loss ja Hiiumaa sadamad  
Koolitajad: Madis Ausman, Marek Rätsep  
Hind: 400 eurot + km

Lisainfo ja registreerimine <https://hak.edu.ee/et/vaikelaevajuhi-koolitus> või aadressil koolitused@hak.edu.ee

Kõik 2024. aasta tasuta ja tasulised täienduskoolitused leiad kooli kodulehelt [hak.edu.ee/koolituskalender](http://hak.edu.ee/koolituskalender)



**HIIUMAA SOTSIAALKESKUS**  
Kõrgessaare päevakeskuses

- Esmapäeviti kl 14.00-15.15 tervisevõimlemise ring. Juhendab Stella.
- Teisipäeviti kell 9.30-11.00 line-tantsu treening. Juhendab Katrin.
- Teisipäeviti kell 11.00-12.30 toolitantsu treening. Juhendab Katrin.
- Teisipäeviti kell 15.30-16.30 lauluansambel. Juhendab Aave.
- Kolmapäeviti kell 11.00-12.30 line-tantsu treening. Juhendab Katrin.
- Kolmapäeviti kell 12.45-14.15 seniortantsuring. Juhendab Katrin.
- Esmapäeval, 1. aprillil kell 12.30-13.45 Kõrgessaare II hooaja mälumängu III voor.
- Neljapäeval, 4. aprillil alates kell 12.00 ja reedel, 5. aprillil alates kell 8.00 massaažiteenus. Eelnev registreerimine Sigrīd Petrilainen tel 529 7429.
- Esmapäeval, 8. aprillil kell 10.00 kokkamine eakatega (mehhiko tomati- ja krevetisupp, õuna-ananasspirukas).
- Esmapäeval, 8. aprillil alates kell 8.30 pediküüriteenus. Lisainfo Eve Heinmaa, tel 516 3126.
- Teisipäeval, 9. aprillil alates kell 8.00 juuksur Sirje Vaku võtab vastu päevakeskuses. Registreerimine tel 5666 2317.
- Neljapäeval, 18. aprillil kl 13.00 koosviibimine Kõrgessaare päevakeskuses. Transport 11.50 Rootsi, Pihla, 12.30 Lauka, Viskoosa. BINGO!
- Reedel, 19. aprillil väljasõit Käina ujulasse, ujulas viibimine kell 11.00-13.00, vesivõimlemine kell 11.00 (juhendaja Helin Kääramees), jõusaali kasutamine. Osalustasu 6 eurot. Transport 10.00 Kõrgessaare, Lauka, Viskoosa, 10.25 Kärkla.
- Lisainfo, transpordivajaduse teatamine ja tegevustes osalemise registreerimine tel 5333 9472, Katrin.
- Kõrgessaare päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all, eelnevalt kokku leppida Inna, tel 504 2292.

**Hellamaa perekeskuses**

- Neljapäeval, 11. aprillil kell 18.00 mälumänguõhtu (hooaja viimane).
- Reedel, 12. aprillil kell 13.00 toimub klubi Pühalepa Vanamehed korraldatud mereajaloo päev:
  - Ettekanded.
  - Uue mereajaloo kogumiku „Mere ja meeste lood“ tutvustus.
  - Potonäitus Eesti laevadest. (Võimalus saada uut kogumikku soodushinnaga).
- Märtsi lõpul avame taaskasutus näituse „Uuele ringile“.
- Kolmapäeviti kell 12.00 saavad kokku Pühalepa Lustilised erinevateks tegevusteks.
- Neljapäeva õhtuti toimub videotreening „Zumbaga suveks saledaks“. Info telefonil 5694 1961.

**Omastehooldajad**

- Omastehooldajate kokkusaamine 25.aprillil kell 15.00 tegevustoas. Ootan Sind! Info telefonil 5308 1035, Raili.

TEATED

**Sotsiaaltoetuste taotlemine**

- 11. aprill kell 11-12 sotsiaaltoetuste taotluste vastuvõtmine Viskoosas. Info: Liis Sinilaid, tel 5855 3736, liis.sinilaid@hiiumaa.ee.
- 11. aprill kell 10-12 sotsiaaltoetuste taotluste vastuvõtmine Suuremõisa raamatukogus. Info: Urme Soonvald, tel 463 6844, 5210997, urme.soonvald@hiiumaa.ee.

TEADE

Kärkla Osavalla Valitsus korraldab elektroonilise enampakkumise Tormi 2a kinnisasja (registriosa nr 20256650, katastritunnus 20501:001:1989, sihtotstarve elamumaa, pindala 1534 m²) võõrandamiseks. Enampakkumise alghind on 20 000 eurot. Enampakkumine toimub veebikeskkonnas [varakeskus.ee](http://varakeskus.ee) ajavahemikul 11. märts–8. aprill 2024. Enampakkumise lõpuaeg on 8. aprillil 2024 kell 14.00.

**MEIE SEAST ON LAHKUNUD**



OLEV LINDMÄE  
TÖNIS ÜLEMAANTEE  
VELLO ELKEN  
AIVAR UDU  
ERICH TAMMESALU  
MÄRT VÕSA  
ENDLA KIRJA  
RUTT RÜGA  
MARET SARIK



SÜNDMUSED

MÄRTS

**R, 22. märtsil kl 18.30–23. märts kl 16.30** Kodutütarde ja Noorte kotkaste matk „Talimülgas“.

**R, 22. märtsil**

○ **kl 18** Hiiumaa Kino: „Düün: teine osa“ Kärkla kultuurikeskuses. Pilet 6 €/7 €.

○ **kl 19** „Tantsuga kevadesse“ – suur rahvatantsukontsert Kõrgessaare vaba aja keskuses. Esinevad üle 100 tantsija Hiiumaa tantsukollektiividest ja Hiiumaa Pillisõprade Selts. Kontsert algab Artur Valgu mälestuspingi avamisega kell 19. Tasuta.

○ **kl 19** Hiiumaa Kino: „Elu ja armastus“ Leisu koolimajas. Pilet 6 €/7 €.

**P, 24. märtsil**

○ **kl 11-13** „Aktiivne algus“ liikumispühapäev 1–8-aastastele Hiiumaa spordikeskuses seiklusrajal, kus laps ja vanem saavad koos hüpata, joosta, visata, püüda, roomata, keerelda ja rullida. Osalustasu 2 €.

○ **kl 19** Hiiumaa Kino: „Düün: teine osa“ Kärkla kultuurikeskuses 6 €/7 €.

**E, 25. märts–N, 28. märts** mammograafiabuss Hiiumaal. 25.–26.03 Kärklas Hiiumaa haigla kõrval (telefon +372 600 3155) 27.–28.03 Käinas Tuuletorni ees (telefon +372 600 3155).

**T, 26. märtsil**

○ **kl 17.05** Kärkla lugude õhtu Kärkla linnaraamatukogus. Arnold-Aare Kivisiku „Juhuse läbi eesriide taga“ – meenutused teatritega siin ja seal. Õhtut ilmestavad pildid ajaloolisest Kärldast. Tasuta.

○ **kl 18** noorte ujumisvõistluste karikasari „Aasta ujuja 2023/2024“ Käina ujulas.

○ **kl 19** kooli kollektiivi ühistööna sündinud kontsert „Võta mul käest“ hiiu nalja ja käsitööga Kärkla koolis. Kontsert keskendub sõbralikkuse tähendusele ja kaasab muusika-, kirjanduse, kunsti-, tantsu-, ja käsitööõpetuse. Ideekavandi autor Raili Kaibald.

○ **kl 19** Kellerteatri etendus „Afäär“ Kärkla kultuurikeskuses. Piletid 20 €/23 € müügil [fienta.com](https://fienta.com) ja kultuurikeskuses.

**K, 27. märtsil**

○ **kl 18** ronimisvõistluste karikasari „Noor TipuTegija 2023/2024“ elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **kl 18.30** „Kõnnime koos“ jalutusgrupp algusega Kärkla pritsumaja parklast.

**N, 28. märtsil**

○ **kl 14-18** Hiiumaa töö- ja karjääripäev Kärkla kultuurikeskuses.

○ **kl 18** Valle-Rasmus Rootsi kontsert (tšello) Käina huvi- ja kultuurikeskuses. Kavas Bach ja Piatti. Sissepääs tasuta.

**R, 29. märtsil kl 11.45-16.00** Uuskasutuskeskuse kogumisring Hiiumaal: 11.45–12.00 Suuremõisa Coop parklas, 12.30–13.00 Käinas Rannu publi parklas, 13.30–14.30 Kärklas Selveri juures, 15.30–16.00 Palade lasteaia juures.

**L, 30. märtsil kl 18** SELVER esitleb: VAIKSE NÄDALA KONTSERT Kärkla kirikus. Solist Ain Anger (bass), VHK keelpilli-orkester, dirigent Rasmus Puur. Pilet 15 €–25 €.

APRILL

**K, 3. aprillil**

○ **kl 11-11.45** „Godjira“ – etenduskunstnike ühingu Defomance lasteetendus. Kärkla kultuurikeskuses. Piletid: koolieelik 5 €, õpilane 6 €, täiskasvanu 12 € müügil [fienta.com](https://fienta.com).

**N, 4. aprillil**

○ **kl 11** eakate mälumängu finaali Kärkla kultuurikeskuses.

○ **kl 12.45-13.30** „Godjira“ – etenduskunstnike ühingu Defomance lasteetendus. Käina huvi- ja kultuurikeskuses. Sissepääs prii.

○ **kl 16** lavastuskunstnik Maret Kukkuri isiknäituse „Fragmendid“ avamine Nelja Nurga Galeriis.

○ **kl 17.30-19.30** Energiakogukondade projekti avaseminar Hiiumaal Kõrgessaare vaba aja keskuses. Info: <https://leader-liit.eu/ec4rural>.

**R, 5. aprillil**

○ **kl 17.30** LOLALA lastelaulude kontsert „Mina ise!“ Kärkla kultuurikeskuses. Pilet [fienta.com](https://fienta.com), laps 10 € (alates 1. eluaastast), täiskasvanu 15 €, perepilet 45 € (1-2 vanemat + kõik sama pere lapsed). Pileteid on piiratud kogus ja osalejate arvu täitumisel kohapeal pileteid ei müüda.

**L, 6. aprillil**

○ **kl 14** rahvalike laulude ühislaulmine Louluidlaste seltsiga.

**E, 8. aprillil**

○ **kl 18** ERSO kammermuusikakontsert Käina huvi- ja kultuurikeskuses. Linda Vood (flööt), Heli Ernits (oboe, inglissarv), José Carlos Domínguez Almela (klarnet, bassklarnet, ) Maarja Nuut (marimba). Piletid 5 €/10 €.

**K, 10. aprillil**

○ **kl 18.30** Tour de Hiiumaa - *disc golf* i karikasari Hiiumaal, mida korraldab Dagö DG: K, 10. aprill Paladel, K, 1. mai Kivipalus.

**N, 11. aprillil**

○ **kl 18** mälumänguõhtu Hellamaa perekeskuses.

○ **kl 19** Vana Baskini teatri etendus „Kalevipojad – Made In Finland“ Kärkla kultuurikeskuses. Autor: Antto Terras. Mängivad: Jan Uuspõld, Indrek Taalmaa, Ott Sepp. Pilet 22 €–25 €.

**R, 12. aprillil**

○ **kl 19** tantsukontsert „Sõpradega koos“ Käina huvi- ja kultuurikeskuses. Esinevad Helgi Taelma tantsijad kogu Hiiumaalt ja Maigi Taelma tantsijad Käina huvikoolist. Sissepääs prii.

**L, 13. aprillil**

○ **kl 12-14** VÄIKE TAIBU teaduskool Palade loodushariduskeskuses. Osalustasu 5 €. Eelregistreerimine paladelhk@gmail.com, tel 5342 2087.

**17. aprillil**

○ **kl 18** hubane salongiõhtu kunstiteemadel „Põllu ja Põlloga“ Hiiumaa Muuseumi Pikas Majas Kärklas . Pilet 8 € (sisaldab kohvi ja kooki).

○ **kl 18** ronimisvõistluste karikasarja „Noor TipuTegija 2023/2024“ VII etapp elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **kl 18** „Kolm meest, naine ja TEATER“. Nele-Liis Vaiksoo, Lauri Liiv, Märt Avandi ja Johan Randvere Käina huvi- ja kultuurikeskuses. Pilet 15 €. Piletimüük toimub kohapeal. Piletite broneerimine alates 18. märtsist telefonil 5346 3896 / ly.meldorf@

hiiumaa.ee

○ **kl 19** Tiina tantsustuudio etendus „Kaunitar nõiutud lossis“ Kärkla kultuurikeskuses. Pilet 3 €–8 €.

**N, 18. aprillil**

○ **kl 10** Tiina Tantsustuudio tantsuetendus „Kaunitar nõiutud lossis“ lasteaedadele Kärkla kultuurikeskuses. Pilet 3 €–8 €.

○ **kl 12.30-14.00** Tiina Tantsustuudio tantsuetendus „Kaunitar nõiutud lossis“ koolidele Kärkla kultuurikeskuses. Pilet 3 €–8 €.

**R, 19. aprillil**

○ **kl 18.00-23.30** „Yx jo:k palun! Põide Pruulikoda 11“ Puulau kortsis.

○ **L, 20. aprill–L, 27. aprill** Hiiumaa restoranide nädal.

**L, 20. aprillil**

○ **kl 17.00 - 18.30** Tiina Tantsustuudio tantsuetendus „Kaunitar nõiutud lossis“ Kärkla kultuurikeskuses. Pilet 3 €–8 €.

**L, 20. aprillil**

○ **kl 18** Jazzliit 20 ja Kork LIVE: Tanel Ruben, Ara Yaralyan ja Rain Rämmal šampanjabaaris ja restos Kork Kärklas.

**P, 21. aprillil**

○ **kl 19** Jaan Tätte 60 – kontsertetendus „Minu lugu“ Kärkla kultuurikeskuses. Pilet 18 €–20 €.

**T, 23. aprillil**

○ **kl 18** klaveriõhtu Käina huvi- ja kultuurikeskuses. Erinevate ajastute klaveripalad Heti Kaibaldi, Helga Kaibaldi ja Raili Kaibaldi esituses. Kavas J. S. Bach, J. Haydn, F. Chopin, R. Schumann, A. Skrjabin, A. Pärt ja E.-S. Tüür. Pilet 5 €, müügil kohapeal. Jüripäeva matk Kõrgessaares. 3 ja 7 km matkaradadel. Korraldab Kõrgessaare Vaba Aja Keskus.

**R, 26. aprill–P, 28. aprill** Xprovinitsiteatri päev – viie maakonna harrastusteatri festivali etendused Kärkla kultuurikeskuses. Üles astuvad trupid Rapla-, Lääne-, Pärnu-, Saare- ja Hiiumaalt.

**T, 30. aprillil**

○ **kl 18** noorte ujumisvõistluste karikasari „Aasta ujuja 2023/2024“ VIII etapp Käina ujulas.

MAI

**K, 1. mail** Kärkla päev. Kärkla tähistab 86. sünnipäeva. Kärkla jooks.

**K, 1. mail**

○ **kl 18.30** Tour de Hiiumaa kaheksast etapist koosnev *disc golf* i karikasari Hiiumaal, mida korraldab Dagö DG: K, 10. aprill Paladel K, 1. mai Kivipalus.

○ **kl 19** TEMUFI poliitkomöödia „PIDU RIIGIKOGUS“ Kärkla kultuurikeskuses. Laval Veikko Täär, Lauri Kink, Silver Kaljula. Pilet 21 €–25 €.

**N, 2. mail**

○ **kl 17-19** orienteerumiseljapäevak Emmastes. Info: [www.hoke.ee](http://www.hoke.ee).

**L, 4. mai–P, 5. mai** Hiiumaa Lead Open 2024 Eesti kaljuroni-mise karikasarja I etapp elamuskeskuses Tuuletorn.

**P, 5. mail** Saarte Karikas motokrossis I etapp Nurste krossirajal.

NÄITUSED

NELJA NURGA GALERII

**Avatud R, L kl 11-15 ja kokkuleppel.**

○ Kuni 30. märtsini on avatud **Kärkla Põhikooli noorte kunstnike näitus „Loodus Läbi Meie Silmade“**. Autorid: Lisethe Kask, Simona Rätsep ja Doris Tammekivi.

○ Neljapäeval, 4. aprillil kell 16 lavastuskunstnik **Maret Kukkuri isiknäituse „Fragmendid“** avamine. Kunstnik tähistab 55. sünnipäeva ja näitusel on elu jooksul kogetu, salvestatu, elatu fragmendid. Näitus on avatud 05.–27.04. Galerii müügiosas Hiiumaa ja Hiiumaaga seotud loojate loomingu. Kontakt tel: Kaja Hiis-Rinne 510 9255, Helle-Mare Kõmmus 529 9429, Kalli Sein 503 2246 või sõnumites [www.facebook.com/neljanurga](https://www.facebook.com/neljanurga)

KÄRDLA KULTUURIKESKUS

**E-R kl 10–18**

○ Kuni 28. märtsini tuntud Eesti näitlejanna **Piret Kalda maalinäitus „Ikkagi inimene“**. Pireti maalid on naljakad, armsad ja naivistlikud ja sündinud konkreetsetele inimestele mõeldes.

○ Aprillis Mariann Lavingu maalide näitus.

HIIUMAA MUUSEUMID

**Hiiumaa Muuseumi Pikk Maja**

Avatud E-R kl 10–17, L kl 10–15.

○ Näitus **„Saalis ainult kadakad. Valev Sein“** avatud kuni 6. aprillini.

○ Näitus **„Istmete ilu“** avatud kuni 16. juunini.

Avatud meenepood ja laste mängutuba.

○ **17.04 kl 18** hubane salongiõhtu kunstiteemadel „Põllu ja Põlloga“ Hiiumaa Muuseumi Pikas Majas Kärklas. Pilet 8 € (sisaldab kohvi ja kooki).

Kassari muuseumimaja

Avatud alates 16. aprillist T-L kl 10–17.

○ Püsinäitus **„Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa“**.

○ Näitus **„Arheoloogilised välitööd Eestis 2023“**.

Avatud meenepood.

TUULETORN

T-R kl 15–21, L–P kl 12–21

○ **EXPO** ja näitustealal kuni 27.04 näitus **„Imeline Hiiumaa läbi nelja aastaja läbi viie pere silmade“**, korraldaja Ingrid Purge ja MTÜ Tuultetee.

SÖRU MUUSEUM

○ Püsinäitus **„Taasleitud asjad“**, näitus **„Mootorpurjekas „Alar““ ning väike Liia Lüdigi-Algreve teoste näitus**. Näituste külastamine, koguga tutvumine ja ruumide kasutamine eelneval kokkuleppel. Tel 524 2080, eve.ellermac@hiiumaa.ee.

KÄINA KOOL

○ **Liia Lüdigi-Algreve etnograafiliste akvarellide näitus**

**„NELI AASTAAEGA. Küidulkõndimisi.“** Käina koolis 1. ja 2. korrusel. Vaadatav tööpäeviti kuni kl 15.30.

SUUREMÕISA LOSS

E-R kl 9-16 püsinäitus, giidituurid lossis. Külastamise kokkulepped tel 515 8381, info@suuremoisaloss.ee.

KÕRGESSAARE RAAMATUKOGU

E, T, K, R kl 11–18, N kl 10–17

○ **Kõrgessaare osavallaga seotud kunstnike näitus „Assortii“**. Fotod: Tiit Leito, Meeli Küttim, Tiina Kattel; maalid: Märt Rannast, Valev Sein, Tiit Jürisson, Siret Põllu, Anne-Ly Grab; klaasikunst Kalli Sein; tekstiilikunst: Ainikki Eiskop.

KÄRDLA RAAMATUKOGU

E-R kl 10-18, L kl 10-14

○ **Marian Lavingu näitus „Voolamise võlu“**. Helmesehete ja nunovilditud käevõrude ning vaaside loomisel on tema inspiratsiooniallikaks olnud looduse rütmid, värvid ja vormid.

HIIUMAA RAAMATUKOGUDES on väljas temaatilised raamatusoovituste väljapanekud.

<https://raamatukogu.hiiumaa.ee/raamatukogud> E-kataloog ja raamatute reserveerimine: [hiiumaa.raamatukogud.ee](https://hiiumaa.raamatukogud.ee)

